

Lisäys Pälkäneen Äimälän vesihuoltolinjan inventointiin 2009.

Ruotsilan yksittäistalon paikannus

Ruotsilan yksittäistalosta (rustholli) löytyi Kansallisarkistosta kartat vuodelta 1695 (maakirjakartta, netissä), sekä yleiskartta vuodelta 1735 ja ”ylimalkainen” kartta vuodelta 1838. Ruotsilan karttojen signumit etsittiin kansallisarkistossa Maanmittaushallituksen uudistusarkiston uudistushakemiston mikrofilmatuilta sivuilta, digitaaliarkiston ollessa epäkuntoinen tältä osin inventoinnin suoritusajana (mistä tehtiin ilmoitus Kansallisarkistoon, vika oli edelleen voimassa raporttia tehtäessä ja samoin tätä kirjoitettaessa).

Kartan 1695 perusteella ei Ruotsilan tilan tonttia voi luotettavasti hyvällä tarkkuudella määrittää nykyiselle maastokartalle. Sama koskee yleiskarttaa v. 1735. Vesistöissä näiden kartoitusten jälkeen suuret muutokset. Maastossa havaitun topografian perusteella ja karttatarkastelun perusteella talonpaikka olisi em. kartoissa ollut jokseenkin nykyinen. Vuoden 1838 karttaa ei voi luotettavasti (tarkoittaa verifioitavissa olevaa tarkkaa asemointia alle 20 m tarkkuudella – spekulatiivisia asemointeja voi tehdä, mutta ne eivät ole silmänvaraista arviota tarkempia tai luotettavampia) asemoida nykyiseen koordinaatistoon kartan tietojen perusteella – kartta on ylimalkainen ja sisältää vähän (käytännössä ei ollenkaan) luotettavia paikannuspisteitä digitaaliseen asemointiin. On tyydyttävä ja luotettava karttojen silmänvaraiseen – joskin järkiperäiseen – tarkasteluun Ruotsilan 1600-luvun lopun - 1800-luvun puolivälin talonpaikkaa nykykartalle sijoitettaessa. Karttaa silmänvaraisen tarkastelun perusteella v. 1838 talotontti sijoittuisi nykyisen talon paikalle – ilmeisesti täsmälleen. Vanhojen karttojen perusteella voidaan esittää arvio, että Ruotsilan yksittäistalo on 1690-luvulta lähtien sijainnut jokseenkin nykyisellä sijallaan ja 1830-luvulta lähtien oletettavasti täsmälleen nykyisellä sijallaan.

Maastohavainnot tukevat karttatarkastelun tulosta. Nykyisen talonpaikka on järveen laskevan rinteiden harjalla eli laella. Rinne on paikoin jyrkkä heti talon koillispuolella, missä loivemmassa rinteessä kapea peltosarka. Tilakeskuksen ja rannan välillä on siis rinne – paikoin loivempi paikoin jyrkempi. Em. peltosarka oli nurmella eikä siitä saatu havaintoja. Sen kaakkoispuolinen rantaan viettävä rinne oli pusikkoista vanhaa peltoa tai se vaikutti osalta aluetta olleen kenties vanhaa hakamaata. Pusikon ja heinän seassa ei havaittu mitään vanhaan talonpaikkaan viittavaa. Nykyisen Ruotsilan talon - tilakeskuksen ja rannan välinen alue ei mielestämme ole arkeologisessa mielessä kiinnostavaa aluetta eikä mielestämme siellä olisi erityistä aihetta arkeologisiin toimenpiteisiin suunnitellun vesihuoltolinjan suhteen.

Jos kuitenkin karttoja ym. tarkasteltaessa herää pelko ja epäily, että nykyisen talon ja vanhan rantatöyrään välissä (missä vesijohto tulee kulkemaan) olisi kuitenkin mahdollisesti saattanut sijaita vanha Ruotsilan yksittäistalo, ehkäpä ennen 1690-lukua, miltä ajalta ei ole karttoja, mikä on mahdollisuuksien rajoissa (tulkintakysymys joskin spekulatiivinen) niin toki silloin voisi harkita tälläkin alueella ojankaivuutyön valvontaa.

Tyrnävällä 13.10.2009

Timo Jussila
Hannu Poutiaisen kanssa konsultoituaan.

VIITE: Ks. kartat varsinaisessa raportissa (pdf:ssä voi karttoja suurentaa). Orginaalikarttakuvat voidaan tarvittaessa toimittaa.